TOMAS
A. RUDOKAS

LABANAKTIS NAKTIE

pk

TOMAS
A. RUDOKAS

LABANAKTIS, NAKTIE

---

pk

EILĖRAŠČIAI

VILNIUS 1986

84L7-5
Ru39

Recenzavo
GRAŽINA RAMOŠKAITĖ

R $\frac{4702360200—052}{M 852(08)—86}$ 98—86

I

PRISILIESTI

aš nesu muzikantas ir nemoku
skambinti fortepijonu
bet klavišų nespardau
kojomis kurios tuščiam kely
dainos žodžius suskiemenuoja
taip
kad gražiai skambėtų
klavišas — garsas ir spalva
spalva ir garsas — žodis
aš nespardau žodžio kojomis
kurios jį skiemenuoja — — —

SEKUNDANTAS

„šok tarp šukių — laiko šiukšlių
ir tikėk kad išsisuksi
taip ateina pažinimas" —

ir blogio pranašai nereikalingi niekam
nueina per keiksmų korėtą sniegą
mirties pavėsy pailsėti

kad vėlei kada nors galėtų
išpranašauti lemtį
ir gamtą aplenkti
jie bus pavadinti kvailiais
jie bus sutikti pagaliais
visada lig mirties

o gėrio pranašai dievų ženklais ir kūnais
paneigs pasaulio mūsų vienodumą
ir skleis jie meilę tiesą gėrį
žmonėms kurie jų nepragėrė
kurie gyvens protingai
kurie nemirs juokingai
nes proto ir šokio ryšy
nakties išgyvent nesiryš
niekada lig mirties —

„lipk į kalną ne stiklinį
kur šilčiausia — ten tėvynė
taip ateina pažinimas"

NUOSPRENDIS

suartėk su tamsa kad galėtum užgimti iš naujo
depresijos liūne košmaro krauju nusiplauti
tai ką klaidingai laikei šventenybe — ir purvas
pavirs sidabru — renesansui būdinga kaita

renesansui būdinga kaita tavo sielą sutaikys
su kūnu ir jau naktimis nesapnuosi skustuvo
kaip šlakas vandens ant įkaitusio lakšto skardos
garuos tavo noras gyventi numirus šioj žemėj

gyventi numirus šioj žemėj — dabar jau kitaip
supranti bet jau niekam nemoki atskleisti
prasmės
taip sudūžta spontaniškas jausmas į logikos
sieną
tačiau negali pripažinti — tai meilės fiasko

pripažinti — tai meilės fiasko lengviau nei užgimti
iš naujo ir ginti vos kalbantį vaiką — save
pradėjęs save iš to pačio maištingojo molio
kitaip gal išmoksi pajusti dievo žodžius

išmoksi pajusti dievo žodžius — gamtos
įsakymą nemirt kol neatėjo antrininkas
kuris palaidotų tave tarp medžių surakintą
o sielą jaukintų lyg ugnį pirmykštis žmogus

lyg ugnį pirmykštis žmogus savo sielą įpūsk
į svetimus kūnus ir priešas bus tavo draugas
ir žodžiai sudegins šiukšlyno purviną tylą
tada tu regėsi kaip praregi tie kurie mato

tie kurie mato vien tamsą ir bijo šviesos —
poetas paklydęs rūsiuos, daili prostitutė,
liesi narkomanai įsimylėję skrydį anapus —
rytmečio keife jie siekia tamsos absoliuto

jie siekia tamsos absoliuto ir kelio atgal
nebėra: nejaugi sugrįžti nejaugi atgal?
suartėk su tamsa kad galėtum įeiti į ją
ir apakęs išvesti akluosius jausmu į save

SERGEJAUS JESENINO ATMINIMUI

Ką reiškia naktinė kelionė šiukšlynais
į svetimą namą?
Ką jūs sau manote, pone juodasis, ką jūs sau
manot, —
ką reiškia veidrodžio šukės — stikliniai
atspindžio lapai
ir sėdinčio lovoje šūksnis, kurį gal supranta
palatoj
išbaltintom sienom su grotom gulintys cezariai,
napoleonai...

Haliucinacijų grotas?.. Ką reiškia naktinė kelionė,
ir kas iš mudviejų klysta, — poetas tenai
ar beprotis,
kur žvakė eilėraščiais blyksi šešėlių tyloj
pelenuotoj?
...O mano tylėjimas reiškia — poetas —
likimo ligonis,
kurs meile įjausmintu riešu suskaldo dulkėtą
ikoną...

GIESMĖ MIRŠTANČIAM NEBYLIUI

Verkei norėjai gero sau draugams kurių tu
neturėjai
verkei raudojai atsiklaupęs pilkapio viršūnėje
žvaigždėms mėnulio delčiai kuri sulinkusi
kaip tavo nugara
meldeisi dangui nes padėt kitiems jau negalėjai

buvai laukimo iškankintas turėjai kuprą
ašaras šiltas
kurias rinkai delnais raukšlėtais ir tartum
grūdus
žemėn sėjai ir nežinojai kas pražys — žaizda
ar žiedas

tu nieko neturėjai tik žemę dangų ašaras ir
kuprą
meldeisi dangui lyg šuo benamis kaukiantis
mėnuliui
tikėjais atsilieps ir sėjai sėjai ašaras į žemę

kažkas išklausė tavo maldą kur žodžių pats
nesupratai
kaip nesupranta tik užgimęs vaikas savo riksmo
kažkas išklausė — danguje pražydo tavo ašaros
kurias pasėjai žemėn tačiau taip skaudžiai
aimanuoji

nes žinai — jos danguje gyvens tik iki ryto
kruvinos aušros
ir tu nebegalėsi nei verkti nei sėti
nes metalinis ryto šaltis tau sustingdys akis
ir kiekvienoj aky žibės sušalusi žvaigždė

KARUSELĖ

Prie saulės laikrodžio prikaltas
man šnibžda Laikas aš nekaltas
kad mano kūnas tartum kaltas
skaptuoja valandas smėly
o siela su žeme ir saule kalbas
ir tos šnekos tu negirdi
net ausį prie širdies priglaudęs

prie saulės laikrodžio prikaltas
man šiugžda Laikas aš nekaltas
kad vasaros dangus — toks šaltas
šešėlis mano — vis juodyn
kaip kelio dulkė į asfaltą
pernakt naktis susigeria gilyn
į mano pranašišką ranką

prie saulės laikrodžio prikaltas
man šnara Laikas aš nekaltas
kad rankos motinos iškeltos
maldauja grįžt mane

tarytum nebyliai mes kalbam
ji išduota o aš prikaltas
ir išeities nėra nėra

UŽDELSTAS VEIKIMAS

paklaikusios akys paklaikusios
kaip vaiko atradusio laikrodį
sprogdinantį visa kas laikina
o dieve — beprotiškas laikmetis

paklaikusios akys paklaikusios
jos vaikšto praeiviais ir vaiko juos
aikštėm stadionais ir jūromis
kurių jau beveik nebeturime

paklaikusios akys paklaikusios —
klausykis kaip tiksi tas laikrodis
kuris ne ant rankos — visatoje
bet jos per save nebematome

KARMA

kaltės nuo sielos —
kaip kalkės nuo sienos —
tu išlikai nuogas ir tikras
bet laikas tave restauruos nuodėmėm

gyjančios žaizdos — nebepražysta
buvusių priešų — neatpažįstu
taip aš gyvenčiau ir nepražilčiau
bet laikas mane restauruos kaip tave

PALANGA

mergaitė guli kopose
mergaitė guli kopose
mergaitė guli kopose
ir laukia ir laukia vaikino

vaikinas neateina
vaikinas neateina
vaikinas neateina
nes dar neatvežė alaus

alus laukia vaikino
alus laukia mergaitės
bet nėra pardavėjo
vakar nuskendusio jūroj

NAKTIS KVIEČIA ŠOKIUI

Naktis kviečia šokiui, tačiau nebenoriu parkristi
iš naujo. —
Širdį prie delno arčiau glaudžiu ir klausaus
venų kraujo:

siela rėkia, o lūpos sučiauptos, — nežinau,
kaip vadinasi paukštis
skrendąs nuo tavęs link manęs... Kažkur
jis mus vės ir pames
šiukšlyne tarp meilės daiktų, — ir aš tapsiu daiktu
ir tu
būsi žaislas aistringo naujoko... Galėsime dviese
klausytis to juoko —
geismingo, svaiginto vynu, cigaretėmis, lūpom,
džiazu...

Siela rėkia, o lūpos sučiauptos, — bijau
pavadinti tą paukštį
tikruoju vardu, kad netyčia nevirstų dulkėta
patyčia.
Visi išduoti tokie patys — jau būsim
viskuo nusivylę:
girdėję, pamatę, pajutę tą liepsną — plaštakėm
nusvilę.

Bijau tos nakties, kuri rėkia: „Atpjaukit
erotinę riekę
tos duonos, paskrudintos meile. Juk nieko
nevertos šios eilės,
kurias deklamuoji mergaitei gulėdamas lovoj..
Išeiti
negalima, — tu juk ne vienas — šešėliai
jau pinasi sienoj. —
Prapjauk nuodėmingąją duoną, aš noriu kai ką
atsiminti

iš tavo kelionių į priekį, atgal ir į viršų —
aplinkui..."
Todėl nežinau, kaip vadinas tas paukštis ar
žodis, kuriuo
užkeikiame butelio džiną, maldaujantį
pasikartot...

VABALAS

O rudenį jaučiuosi vėlei vienas,
lyg būčiau plastmasinis manekenas,
ir, rodosi, širdis jau dega ne krūtinėj,
o lyg vitrinoj žvakė elektrinė...

O rudenį kalbuos piktai su priešais,
kurie mane į du suplėšo,
ir dar labiau jaučiuosi vienas,
nes ką kalbėti manekenui?

Ir vėjas lyg plėšrūnas paukštis
mane užpuola ir šaltai kapoja,
ir vėl turiu per jėgą laužtis
į pragarą ar kambarinį rojų,

tačiau jame nėra tvirtos paguodos,
tik tas, kuris sužviegia man į ausį:
— Manęs tu nepagausi — neapgausi:
nėra draugų, bet laukia gruodis!

Jame gal rasi kitą manekeną,
įšalusį tarp stiklo — ledo sienų.
Ir jeigu bus jisai kitos lyties, —
mylės tave ir vienišą lydės...

Bet atsakau jam: — Dieve kvailas,
ko vertos tavo pranašystės?
Juk jeigu verta — tik dabar pražysti...
Tačiau ne ateities, o praeities man gaila,

nes niekada nesijaučiau nei vienas,
nei priešų plėšomas į gabalus.
...bet mirkčioja vitrinoj manekenas,
o gal akim ropoja vabalas...

PASIKARTOJANTIS AIDAS

Ramunės nematomas žiedas
„myli-nemyli — gal myli?"
tie žodžiai keliauja per šimtmečius
tie žodžiai paguodžiantis aidas
išsekusio verterio veidrody
bet keičiasi jausmo melodija
ir durklas pavirsta į nemigą
poetas maldauja skustuvo
jo niekas neduoda nes bijo
krauju parašytos poemos
(aš pjaustau eilėraščiais lapą
tarytum savižudis veną)

o meilės skelbėjas jam šaukia:
žmogau prisimink tą paveikslą —
per žemę keliauja pavargėlis
krepšy vietoj duonos — gėlelė
poetas raudodamas sako:
tai aš keliavau užsimiršęs
per laiką per laiškus lyg vaikas
(šįryt sapnavau kad man tėvas
glosto nusvirusią galvą
ir glosto: sūnau koks tu žilas —
tai dvylika mėnesių meilės
be atsako bet ir be peilio)

tad mano krepšy — ne gėlelė
krepšelyje mano — tik vynas
kartojantis šį leitmotyvą:
jau ruduo
tačiau neraudok
nes tavo rauda
netaps audra

REPORTERIS

I. EILĖJE

kai stoviu eilėj prie kavos
kapeikos delnuos prakaituoja
banknotai spalvoti jau ima

raukytis nuo gniaužtų kaitros
jiems reikia sausos šilumos

— puodelį kavos
— dvidešimt keturios
kapeikos — be cukraus

ir aš galiu pagalvot apie laiką
kuris nesuvaldomas proto ir jausmo
kuris nežaizdojamas meno ir karo
ir aš galiu pagalvot apie meilę
be cukraus

kas tai yra cukrus be lūpų
kas tai yra lūpos be lūpų
meilė be meilės
žmogus ir žvėris
nemylintis jo

taip, aš galiu pagalvoti
aš juk turiu teisę galvoti
ir net kai ką nutylėti
apie mergaitę ir savo namus

II. ŠIANDIEN

šiandien aš matau
kaip žmones sulaužo gyvenimas
kaip sutrupa alkanas genijus
atsimušęs į kostiumuotą valkatą

šiandien aš matau kad visuomenė
išalkusi įvykių
pripildančių skrandį ir sąmonę
kad karas ir menas yra tokie stiprūs —
net susapnuoti negalim jėgos
šiandien aš matau nujodytą žodį —
vertė jo lygi cigaretei
ir tik
tikėjimas juo vertas daugiau
daugiau daugiau pačio žodžio
šiandien aš matau
kaip mato šiandieną kiti —
kad akys jų mato kitaip

III. NAKTIS

tu stovi sankryžoj naktinėj
toks vienas kad niekas netiki tavim
tu stovi kryžiaus vidury
jautiesi taikinio tašku
nėra kam vaikeli nušauti tave
kalbos automatu, aistros liepsnosvaidžiu
visi miega miega miega
iš tikrovės pabėgę
oficialiai — juk naktis

tavęs nebijo šunys
ir tu jų nebijai nė kiek
naktis taip kategoriškai
suartina ar atskiria visus —

nėra kam užkalbinti vaiką
aplinkui kurį glaustos šunys
tarytum draugai bet kada
galintys skaudžiai įkąsti

IV. PRAEIVIS

jei tau nepatiksiu
tau nusispjauti į tai
ką tau pasakysiu
gal jauti ir girdi ir matai
taip kaip aš bet išreiški kitaip

juk niekas nežino ir nežinos
ką tu darai šią Vienatvės minutę
gali elgtis amoraliai alogiškai —
nieks nežinos
tad gali būti Vienas, Ramus, Mandagus
mylėti save kaip norėtum mylėti kitus
kurie kada nors pamylės ir tave

bet kol nemylėsi
ir kolei tavęs nemylės
tu niekam neišsakysi
savo esmės
o meilė ateis tik tada
kai gyvulio baimę užmuši

NAKTINĖ PASTUMDĖLĖ

Tą naktį norėjau sekti paskui benamį šunį, —
šiukšlių krūvos man rodėsi suglebę žmonės...

Mačiau, kaip danguje suskilo mėnuo,
į vidų įsiveržus vėjui, kurio nebepatenkino
tuščiaviduris mano kūnas,
dainuojantis lyg tuščias butelys...

Tą naktį, mieloji, pas tave atėjo mano siela,
bet neatvėrei savo kūno, išsigandus jos
nuogumo...

MERGAITĖ, NUSIVYLUS MANIMI

...apie kažką tylėjau mergaitei pasidarė nuobodu
nusirengė prieš veidrodį nuoga ar aš graži?

naktiniam kambary
stalinės kaukolės viduj degė žvakė — — — akys
akys mergaitės laukė atsako
o veidrodžio kalba tąnakt tebuvo aidas...

pavargo mergaitė ir pavirto žvakute
kurios liepsna — juodi plaukai...

SKYRYBOS

...ir mirė mūs meilės vaikelis o buvo
toks besišypsantis dieve intymiai
kavinėse grodavo saksofonu
ir pildavo vyną mums į taures
viltingoj kelionėj mes buvom trise

numiręs mūs meilės vaikelis ir tyliai
verki lyg prie karsto prie kapo duobės
kaip morfijaus dozė į alkaną veną
nutildo mūs protą aštrus graudulys
jausmai pasiruošia juodam karnavalui

mieloji neverk nežinau kaip paguosti
aš pats tartum vaikas po sapno slogaus
iš kur pasisemti jėgų padalinti
be kliūvančios liekanos tris iš dviejų
palaidoję jausmą išeisim po vieną

o ką tau galiu dovanoti naujesnio
mes turime atmintį šviesią ir tamsią
kuri mus kankins sentimentais o protas
jų užrakint negalės praeity
man aguonėlė — tau vyno taurė

galva ištuštėjo lyg oras aortoj
pati pagimdei — pati nužudei
o aš prisisėmęs jėgų iš purvyno
jausmus tartum daiktus ir daiktus dalau
išeisi viena o aš pasiliksiu

tau mano rankos kitais judesiais
man tavo lūpos per oro šlagbaumą
tau mano meilė pro brolišką filtrą
man tavo žodžiai sulūžę lyg prizmėj —
ir mūsų jausmai uždaryti kalėjime

tau mano eilės — gali jas išniekint
meilės laiškai — gali juos sudegint
sudžiūvusios gėlės ir kuokštas plaukų
ženklai kuriuos dar matai. ar jauti?
ir tai dar ne viskas tačiau pabaiga

atrodo kad verkėm ne mes o kiti
mes sėdime tyliai ir žiūrim į dangų
o tie kurie verkė seniai jau išėjo
už rankų sukibę dviese — į kelią
mieloji išeik nes manęs jau nėra

GELEŽINKELIS

Kai lėtos sutemos — kaip uždanga
po dramos žemės ir dangaus,
mane aplanko mintys, kuždančios,
kad visada mane apgaus. —

Manęs neišvaduos naktinė muzika
dangaus, apmąstymų, svaigių kvapų,
todėl šaukiu beprotiškai pro dūzgesį:
ak, atsiverk, tiesa, išmintimi kapų!

Ir vėriasi kapas užmiesty užmirštas,
ir kyla iš karsto vaitojantis džinas...
Bet mintys suklinka: vaizduotės žaidimas!
Ir bėgiais nurieda raudojimas šuniškas...

KOBO ABĖ

jeigu viskas aplinkui tave (ir dangus)
būtų veidrodžiai veidrodžiai veidrodžiai
ir žmonės
ir gėlės
ir mėnuo
jeigu viskas aplinkui tave (ir liepsna)
tu greitai papultum į veidrodžių salę —
beprotnamį
ir ten pamatytum veidrodinį savo kūną
kurį daužytum
kad skiltų
jisai į šukes

ir kraujas
tviskantis
ištrykštų
tu jį suprastum kaip savo
veidrodinę sielą.
siela išėjo iš kūno!
suriktum ir mirtum —
suprasti kitaip neįmanoma
veidrodinio gyvenimo

YRANTI ROŽĖ

Skiriu Vaidai

žiedlapį plėšiu nuo yrančios rožės
rožę bučiuosiu į vystančias lūpas
vidur aikštės ant šukės suklupęs
taip siela įskilus nuoga pasirodys
prieš snobus kekšes pareigūnus ir genijus
prieš minią kurioj mes kas dieną gyvename
lyg labirintuos suskirstyti sienomis

žiedlapį plėšiu nuo yrančios rožės
šauksiu nešauksiu o gal nusijuoksiu
tau į akis: stebuklingai atrodo
mano spektaklis tarp šukių ir šokio?
galvą nulenkęs į žiedlapių skiautes
eisiu tolyn ir jausiu kaip skauda
plaukti tikrovėj iliuzijų plaustais

kai nelydės tavo žvilgsnis ir žingsnis
ir nekartos judesiai tavo lūpų
jausiu girdėsiu kaip žiedas sutvinksi
mano širdy kurios neišlupo
skausmo amūras — meilės vampyras
taip prisiminsiu tą gėlę kur mirė —
jos žiedas iš stiebo jėga laukine
išsiveržė tartum kulka į mane

jei norit sargybiniai galit galvoti
kad skindamas gėlę pakeisiu Europą
tačiau tu nesi egzaltuota bobutė
nejaugi tiki kad galėtų taip būti?

aikštės vidury aikštingojo miesto
pavargus mergaite prašau atsigulkim
ant balto suolelio tarp žydinčių tulpių —

akys jau merkias nes nieko nėra
spėjo užgimt dar nebuvus era
nėr laiko erdvės kategoriškų sąvokų
mes dviese visas aplinkybes apgavome
nėra nei žmonių nei nežinomų gyvių
pasaulis apmiręs tačiau tebegyvas
užmerkim akis jeigu nieko nėra

neliko keiksmažodžių žemės kalba
išliko prieš dievą visai nekalta
tarytum mergaitės savybė išliko
visi paslaptingi bežodžiai dalykai
jei nieko nėra — nėra ir tos rožės
nėra tos aikštės kur apstulbę praeiviai
mane savo pirštais kaip klaidą nurodė
bet viskas kas eina — pro šalį praeina

dabar atsimerki — ar tau nebaisu
juk nieko neliko nėra iš tiesų —
tik sieloje yrantis žiedas
įniršus šauki: ar ne gėda
už rankos laikai lyg norėtum nuplėšti
kaip žiedlapį rožės aikštės vidury
paleiski mane — nei draugas nei priešas
esu. ar matai — ką laikai — neturi

juk nieko nebuvo ir nieko nėra
ir vėl ta pati mirtingoji era

o viskas ką vakar mieloji sakiau
tėra tiktai sapnas iliuzijų maištas
prieš skurdžią tvirtovę
skausmingos tikrovės:
aš valkata plėšantis vystančią rožę
ir griaunantis sienas melagių šventovės
nes jeigu tu — sargas sugavęs fantomą —
turi tik jo raumenis kaulus ir odą

GRUODIS

...Griežtai tvarkingas džentelmenas
ateis ir tars žemu balsu:
nuo šalčio plyš oda ir kambario langai.
Ir atsakysiu jam: gyvenam...
Ir nusišiepsiu skaudžiai ir liūdnai:
nuo šalčio dulkių taip alsu...

Griežtai tvarkingas džentelmenas
šypsos ir žiauriai spaus mane:
nejau nešildo, nepaguodžia jūsų menas,
nejau nerandat atilsio jame?
Ir atsakysiu jam: kvaileli,
net meilė guosti nebegali.

Griežtai tvarkingas džentelmenas
lange įbrėš pavidalus gėlių
ir kambarį aplies išlydytu ledu.
Ir atsakysiu jam: ne mano,
rodos, šis gyvenimas, nes negaliu
kvėpuot ir lyg užšaldytas lieku.

Griežtai tvarkingas džentelmenas
pabals ir šalčio meile atsidus:
klausyk, tu kaip ruduo toks atidus,
tačiau nemoki sugrąžint paėmęs. —
Tai aš atsiėmiau rudens grožybę,
o tu laikai suspaudęs ją. Užmigęs.

Iš skausmo arba neturėjimo ką veikti
įžemink moterį, kuri yra
mergaitė, dieviškai tyra.
Mylėk, mylėk pirmyn, jei nori eiti!
Ir atsakysiu jam: tai pirmas kartas,
kada nebeturiu ką prieš ištarti.

Griežtai tvarkingas džentelmenas
patenkintas alsuos pūga ir mirtimi
ir vis grubėjančia, kapota tartimi
ištars, kas tai yra apgaulės menas:
tu vaikas, mano mielas: kas nulūžta,
tame ir lieka lūžio randas tuščias...

JAZZ

Mirtis net pasistiebus vaisius nuo medžio skina
ir atitrūksta vaisius nuo šakos
mes pasistiebę grojame apleistoj šokių aikštelėj
tačiau ne mums juk lemta skinti
tačiau ne mums juk lemta skinti
mums lemta groti pamirštoj šokių aikštelėj
pasistiebus

kad būtume nors kiek panašūs į tai apie ką
grojame
šlavėjas šoka pasistiebęs kad būtų panašus į mus
ruduo jau atšlubavo suraišiotais rudais ramentais
kartoja bosiniai fortepijono klavišai
mirtis skina vaisius ir krenta vaisiai ant pirštų
ir klimpsta pirštai tarp klavišų
mes grojame kolei mirtis jau nebežino
kokį vaisių skint
tik garo kamuoliai mums kyla iš burnų
nuvargom kaip arkliai
tačiau arkliai negroja džiazo
tačiau arkliai nešoka apleistoj aikštelėj
tačiau arkliai negroja džiazo
nuo lūpų saksofonas atitrūksta
ir atitrūksta nuo šakelės obuolys
bet pirštai mano pirštai — — — — —
— — — — — — — — — — — — —
aš vienas groju džiazą kurio negirdi niekas
šlavėjas mano kad apkurto ir griebia šluotą
į rankas

UŽTRENKTOS DURYS

kol tu miegojai aš nesapnavau:
labai keistai įvyko šitas rytas
ir nesuprasi kaip jis padarytas
todėl kad jis neturi durų tau

UŽKEIKTA KELIONĖ

Aš keliavau tiek, kiek galėjau, — kol siela mano
prisipildė
ir maišto, ir linksmumo odisėjo... Tad nieks
manęs nebenutildys.
Štai stalas su kėde, ir plunksna raižo lapą
lyg skustuvas odą.
Širdis šiek tiek skaudžiau sudunksi, kai iš
jausmų išpjaunu žodį.

Pulsuoja raumenys ir kraujas — lyg būčiau dar
kelionėj,
ir mintys aštrios, bet malonios iš sielos
purvą išskalauja
į balto popieriaus dykynę... Bet antrininkas
juokiasi: kvaily,
kai nieks širdies nebekankina, — tu nieko
šiam pasauly negali!

ŠITOS KELIONĖS LEITMOTYVAS

Aš pavargau nuo senkančios fantazijos
injekcijų į siaurą proto veną
ir jausmas pinasi į stygą kuri vienodai
dūzgia ledinio džiazo leitmotyvą

tačiau pavargusiųjų meditaciją užgožia
rytietiškų fleitų chaosas
(taip ulba ledinės dūdelės)
tai šalčio ir alkio melodija

peronus nupėduojame juodai
šlavėjos bando mūsų pėdsakus valyti
tačiau mūs antspaudas didesnis už didmiesčio
voką
kuriame sėdime dviese neužklijuoti

geležinkelio stoties ruporas angliškai praneša
technokratinio pranašo balsu kad atvyko
vežimas iš tavo vienišos senelės sodybos
pasiimti mudviejų ten kur gėlės ir šiluma

po to staiga lietuviškai paprašo
susprogdinti mudviejų meilės tiltą
bet prieina kareivis ir negirdėta kalba
(bet aš ją supratau, o dieve, aš ją supratau!)

pasako mano vardą pavardę ir amžių
ir pataria neklausyti metalinio balso
yra meilė ir nėra jokio tilto
nuvargusi tavo galva ant mano peties

tu miegi o aš sapnuoju
Baltijos jūros pakrantę
žinau kur esu o jaučiuosi
košmariško sapno miestely

atrodo lyg būčiau
ten gimęs
taip ulba
dūdelės ledinės

aš pažįstu visus
bet jie nepažįsta manęs
tu miegi — aš sapnuoju ir kas teisus
kareivis, ruporas ar meilė?

PARALELĖ

o kūnas tai sielos drabužis
o siela tai kūno meilužė
ko vertos šios trumpos eilutės
jei iš tikrųjų šitaip nebūtų

o žodis tai sielos vaikelis
o lūpos tai žodžio namelis
ko vertos šios dvi paralelės
jei sausas esi tartum smėlis

DVIESE ANT DĖŽĖS NUO ALAUS

Tarp šaltų marmurinių kolonų
ant sulytos dėžės nuo alaus
sukryžiavęs kojas sėdėjo vaikinas

ir rašė ant laikraščio skiautės:
tarp šaltų marmurinių kolonų
ant sulytos dėžės nuo alaus
sukryžiavusi kojas sėdėjo mergaitė
ir rašė ant laikraščio skiautės...

GAL

Michailui

Dulkėta sausumos laive norėčiau nukakti svetur
kur šaukia toliai žmogaus išsiilgę kur
„da što vy melite, neuželi končilas vaina?!" —
skambėtų tartum atsiskyrėlio daina

užkurti ten atsivežtų lietuviškų eglišakių laužą
ir jausti kaip ledą širdies nostalgija daužo
norėčiau kad žmonės priimtų mane kaipo sūnų
kaip kad tėvas priglaudžia palaidūną

norėčiau kad mergaitė juodaplaukė siauraakė
man siųstų lyg paukščius sparnuotus bučinius
o aš kaip tikras palaidūnas nuo aistros
patrakęs...
norėčiau — bet sugrįžęs ar laimingas
būčiau aš?

— — — — — — — — — — — — — —

girdi kalnuos lyg veidrodžiuos ataidinčią
tą dainą?
tai atsiskyrėlis sugrįžta į Pakalnių kaimą

GYVENIMAS, ĮVERTINTAS TRIM UŽLENKTAIS PIRŠTAIS

o! rudas šeštadienio vakaras
lyg ežero užribis vėsiai
priglaudžia nešviesų keleivį
po geležkelio tiltais grubiais

nėra mėnesienos atspindinčios dieną
nėra ir dienos kuri apraudos
ką rado ir pametė alkanas vaikas
einąs tarp mėnulio ir žvakės

tarp miško ir miesto jis šnekas
su fėja o jūs: tai tik vėjas
į butelį liejas po tiltais
prispaustas kaip vaikas kuris

pametė akinius laiko nes
laiko dainelės nemoka (vienas...)
savo likimo nežino (du-u...)
tai koks jo gyvenimas bus?! (trys!)

NUKRYŽIUOTI

Ar atmeni vaikystės mano drauge
kaip lietui lyjant verkė medis
o mes stovėjome po lapais
ir gaudėm lūpom ašaras vaiskias

ar atmeni nepastebėjom kaip apsvaigom
ir nebejutome nei laiko nei savo kūnų
gulėjome žolėj atmetę į šalis rankas
ir negalėjome pakilt aukštyn

nes vystančias žoles ir mūsų plaukus
suaudė vėjas į rudeninį kilimą
norėjom garsiai šaukti kylame
tačiau gulėjome prie žemės

ne vinimis o
ašaromis
prikalti

VĖJARODĖ

Ir vėl pavėlavo ruduo:
surūdijęs praeivis prie namo
sugriauto beldžiasi į
stebuklingai išlikusią sieną
ir atsako laukia mirusio
draugo ir verkia: ruduo
pavėlavo mane pasiimti

surūdijęs praeivis lietaus
pirštų aižomas skambina
skambučiu prie išlikusių durų
praeivio plaukai rodo vėjo
kryptį man praeinančiam
prošal ir žiūrinčiam atgal

visi mes plaukiam pavėjui
visi mes plaukiam pavėjui

sudarkytos afišos ranka
rodo kur vėjas žingsniuoja
iš laikraščių vandens plaukų
išpūsdamas klaidžias rodykles
praeinantiems žiūrovams tačiau

vis tiek surūdijęs praeivis
laukia prie namo numirusio
draugo sutarto atsako
tačiau tiktai vėjas dūzgena
name ir praeivio kišenėj

tačiau tiktai vėjas dūzgena
name ir praeivio kišenėj
sustojome gatvėj ir žiūrim:
jau nebežinom kur eiti —
į namą sugriautą ar į praeivį?

RUDENS PINIGAI

Ruduo man rodos tartum apdriskęs elgeta su krepšiu ant peties
bet keista jis dosniai barsto iš krepšio spalvotas monetas
vienintelė akla rudens akis taip stumia stumia
mane prie žemės rink rink pinigus bet aš atsakau ne

pasiilgau žemės o ne pinigų lenkiuos prie jos
susiglaudę mudu praleisime bent vieną dieną
ar naktį atsigulu
o! kiek pinigų už kuriuos parduosi rudenį
nusipirksi žiemą
bet aš bučiuoju žemę ir kartoju myliu tave
kažkoks keistuolis nusilenkia žemei o paima
raukšlėtą monetą
bet ji „cha cha" sutrupa delnuose ir vėjas
nuplėšia giedravalkį
nuo vienintelės rudens akies ir taip ryškiai
sušvinta vyzdys
surikt nespėjęs apanku ir sėdžiu ant krūvos
spalvotų pinigų
toks liūdnas ir laimingas galėsiu juos
dalint visiems ir šaukt
žmonės neparduokite manęs už mano pinigus
ir šauksiu kaip šaukt tegali aklas ant pinigų
krūvos
ir šaukiu ir tiesiu monetą liūdnai mergaitei
nemokančiai šypsotis
moneta mergaitės delnuos nesutrupa mergaitė
įmeta monetą
į tuščią fontaną kuris tuoj pat prisipildo vandens
mergaitė žiūri į savo atspindį ir nesistebi
kad moneta plaukia plaukia ir sustoja
ties jos širdimi
o aš sėdžiu ir galvoju kaip galėjau matyti
kaip galėjau matyti
aklą fontano akį kurioje lyg krislas ir vyzdys —
moneta ir širdis

ir vėjas juokias iš manęs ir vėjas juokias iš
manęs
dviem aklom akim gali pamatyti daugiau negu
viena sveika akimi
prie žemės prigludęs užmigau ir sapnavau kad
aš jau ne ruduo
atsibudau taip skaisčiai man sušvito žemė
baltai baltai
prieš praregėdamas spėjau surikti nejaugi
pardaviau rudenį?!

UŽMIRŠTAS POETAS

O būna taip, kad noris nusigerti,
ir noris nusigerti vien todėl,
kad nebeliko tų, kuriems ištarti
galėčiau žodį tikrą. Tad ir vėl

aš sėdžiu namuose ir tikrinu peizažą,
žiūrėdamas pro langą į save,
ir ištariu lėtai: kodėl toks mažas
esu — lyg paukštis danguje?

KARAVANAS

Danguje — debesų karavanas
per išblyškusią dykumą sliūkina...
Sėdime dviese ant žemės,
rūkom tabaką ir liūdime. —

Danguje — debesų karavanas,
ir nemokam apnuogint gyvenimo.
Sėdim ant žemės ir liūdime:
nieks iš lietaus nepabudina.

Kol nepabusime — būsime
danguje, danguje — po lietaus...

ATSAKYMAS EDMONDUI KELMICKUI, KURIO ASMENIŠKAI NEPAŽĮSTU

veidrodžio gylis nežinomas tiek
kiek pažinimo yra už manęs

PASKYRIMAS X

Pasąmonė ieško nežinomų durų,
pro sąmonę veržias į gundančią jūrą,
kurioj gyveni, o tačiau atpažinti
nemoki plebėjo nuo skurstančio princo.
Nemoki įvertinti laiko, įkibęs
kampuotoj daiktų realybėj.

Pasąmonė ieško, apsvaigus nuo vyno,
kūrybos ekstazės ir jausmo orgazmo,
kuris nepatenkintą damą išgąsdins
kaip gaivalo krūvis, prislėgęs laukinį.

Išlaisvink tą vergę, kuri tartum sargas
išsaugojo tau nenaudotus rezervus,
ir tu pamatysi, kaip veriasi angos
į jūrą ir tiesą — į uždraustą dangų...

MORFĖJO GĖLĖ NE AGUONA

su rožėmis eisiu nakty
sutviskus pastelinei mėnesio šukei
taip eisiu asfaltu šokdamas tvistą
šaukdamas riksmą asfaltu kuris
alsuoja kelione ir lietumi
šokiu su rožėmis ten
kur mirtis ir gyvenimus
gėlėta agonija jungia

o kvepia rasoja rožių raudonis
tas gėdos raudonis palydintis kaltę
o kvepia geltonai tas rožių baltumas
kaip gintaras tyras mėnulio stingdytas

aš eisiu su rožėm
ir šoksiu su rožėmis basas
po kojomis kris lūžinėjantys aštrūs spygliai
jie smigs į padus kaip asfalto įsakymas EIK

kad skausmas šypsotų rožes užsidėsiu ant rankų
rožes užsidėsiu ant kaklo lyg baltą raudoną
rožančių
ant kojų rožes aš vyniosiu kaip šventines juostas

ir šoksiu ir šoksiu o šokdamas juoksiuos
kai galvą man juos spygliuoti stiebai
ir žiedlapių draiskanos —
baltos raudonos ir švelnios
bus puošmena

žydintis rožėm pareisiu į naktį
ji laukia ir laukia sugrįžtant
vienplaukio laukinio nakvišos —
jis šokdamas šypso
mėnulio delčios šypsena

rožių spygliai susmigę delnuos
susmigę kaktoj įsivėlę plaukuos
subadę krūtinę ir lūpas praręžę —
tačiau jie sušvelnina sielą
apglėbę vos plakančią širdį
vos plakančią širdį iš būsimos laimės
rožių spygliai man išdūrę akis
man atvėrė akis
„kai skauda — laimingas"

jis nušoko Čikagoj nuo namo
nušoko nuo Bruklino tilto
nušoko slapta nuo kėdės
ir liko kyboti lyg medis
kurs stiebias į dangų nuleidęs šakas

nušokau į griovį pražydusiu vandeniu —
plaukioja siela griovy
spygliuotais stiebais suveržta

nematoma siela nematoma
kaip kraujas nuplautas vandens

tik rožių stiebai raudoni žiedai
ir buvę balti jau supurvinti šiukšlių
jie visi susipynę keistai
lyg laikytų kažką —
skeletas rožių stiebų

nuaidi nakty pasiklydusio klyksmas:
plaukioja siela griovy
rožių stiebais suveržta!
— — — — — — — — — — — —

ir lova kaip žiedas balta
balta prakaituota kakta

tabakas sutraukia degtuko liepsnelę
ir nuorūką lūpos sugniaužia
kaip spyglį sugniaužiu sapne

TIK DURYS

Skiriu L.

norėčiau sukurti kambarį ten susirinktų
įsimylėjusių porelės kurioms nebeužtenka vietos
gatvėj
tame kambaryje nešviestų sietynai ar žvakės
tiktai šviesa

kurios nemato nemylinčios akys
tame kambaryje nebūtų džiazo cigarečių vyno
tame kambaryje nebūtų sienų tik durys
kur sutartas signalas begarsis prilietimas pirštais
prie sugedusio skambučio ir mylintys atidarys
duris
tame kambaryje įsimylėję viens kitam kažką
kalbės
(mieloji tavo tamsūs plaukai lyg tekantis
švelnus vanduo
o mano lūpos ir delnai be garso plaukia juo)
bet mes mieloji jų negirdėsim ir mūsų sielos
suartės
mes tylime viens kitą
mes tylime viens kitą

RAKŠTIS

tavyje uždaryta skausminga klaida —
atverk savo sielą tarytum vartus
tada aš galėsiu apdegint tave kaip
eilėraštis skausmo kentėtus vardus
kurie kaip mergaitė mylėta palieka

atverk savo sielą aš noriu įžvelgti
kaip mano žodžius teis tavo širdies
raumenų virpulys. Aš plauksiu kaip valtis
prarėžianti dugną — tik irklą ištiesk

atverk savo sielą lyg būsimą žaizdą
aš būsiu tvėrėju ir taps ji gėle
juk mes nebenorime dviese tik žaisti
ant krašto bedugnės grožėtis gelme —
tu nusisukus tarei „niekada"?

SAKSOFONAS

toks ilgesingas saksofonas
naktyje kai esi kažką išdavęs
ir pats jautiesi
lyg išduotas
todėl nereikia
žodžių
užmiršk
tai ko nebuvo
mūs noruos
tu iškeliauji
namo
aš zyziu įkyriai
atleisk
dar labiau
įkyrėdamas
tau
ir vėlei
kartojuos
lyg aidas
nervo stygos

tu nueini likdama išdidi
gal todėl
saksofonas
toks
sulankstytas
ir
ilgesingas
nakty
paliestos tavo lūpom

PAGUODŽIANTIS

Poetų nuvalkiotu lietpalčiu
eisenoj liūdesio šventės
šlubuoja ruduo, — viso gero...

Nuo snaigių išblyškusioj rankoj —
lietaus transparantas
tyliai šnara: į žiemą...

Mes stovime verkiančioj gatvėj.
Mieloji, ir kam tu meluoji,
kad tai ne ruduo, o praeivis..?

Poetų nuvalkiotais lietpalčiais
liūdesio šventės praeina
pro mus neatsigręždamos.

Bet jei akimis šią akimirką

mane pavadintum krauju,
aš tau pasakyčiau: gatvelė —
nudilusi vena — mano namai...

DIPTIKAS

1

užkrito pirmas kasmetinis sniegas
nubaltinęs spalvotą žemės gėdą

ir gruodo logika paverčia ledą bėgiais
ir paukštis nemigos many užgieda:

klausyk vaikėze akiniais šerkšnotais
tu nieko nepažįsti logiškai kaip gruodas
tu nekenti manęs nes šaltos aplinkybės
ir kas iš to kad sau manais pražydęs

o paukšti — juodas baltas riksme
paverski laiką esamą į būsimą
ir tebūnie tai bus graži iliuzija
sapnuosiu taip ir niekad neužmigsiu

2

mirtinai raminančiai mieguistai
liejas snaigių svingas
muzikantas — neuždūsta
tuoj pradingsiu: sninga

neniūniuok lopšinės aukle:
man dangus dainuoja
kad manęs telaukia
tik vaizduotės rojus

vėjas liečias prie metalo-fono
dilgsi garsas lyg raumuo
trenkia maršas mirtinai geltonas
nes iš svingo išeinu namo

IŠĖJIMAS

Atmintis — muziejaus salė,
kur gyvenimas tviska
už neperšaunamo stiklo. —

Norom nenorom aš atsiduriu ten,
rausiuos tarp savo šiukšlių ir gėlių,
atkasu sudrėkusią meilę
ir fizikos vadovėlį (kažkada
ieškojau ryšio kabelio tarp jų,
nors ir švytėjo kaukolės draudimas),
randu sausoj dirvoj negyvus augalų daigus...
(O kaip juos atgaivinti, kaip juos — — —)

Aš praskleidžiu išskydusią užuolaidą:
mažoj lovelėj garsiai verkia vaikas...
Kieno jis ir iš kur čia atsirado?
Gal pamilau jį gatvėj, motinai nubėgus apsipirkti,
ir pavogiau ramiai ir tyliai be jokio
išpirkos raštelio.

Prie kojų tartum šliužas susiraito
eilinė frazė, ištarta labai neatsakingai,
kad apsigintų tas, kas tarė man:
tu nieko nepažįsti. — Ji žiūri kobros akimis.

Aš praskleidžiu sunkesnę uždangą aksomo, —
už jos — mergaitės ir merginos gražios tobulai,
ir moterys, antra jaunyste lenkiančios jaunikles...
Pašėlęs haremas, įkalintas rūmuos vaizduotės,
Jos tavyje, todėl niekada...

O ten — tamsoje — kas boluoja?
Negyvo gyvenimo kūnas...
Negera šitaip žiūrėti, todėl
jį užberiu smėliu ir akmenim.

Kai dalį visko permatau
ir kelias lieka laisvas ateitin,
ateina juo šlavėja Logika,
kraipydama marmurines šlaunis.

Jos juokas nutrupa skliautais:
— Ak, tas ardantis noras —
viską iškart apkabinti!
Ir šluotkočiu trenkia į stiklą,
kuris nesudūžta, deja.

...O rytas marmurinis švinta
muziejaus salėj netvarkingoj,
tačiau tenai, už stiklo, jau nebėra manęs...

MUZIKINĖ PAUZĖ

pro džiazo geltonį ir dūmų melsvas aureoles
miglotoj kavinėj linguoja duslus kosulys
tai būgnas prabyla dulkėtu mano balsu
iš praėjusių nuovargio metų pro odą kalės

kavinėj ant būgno pradeda lyti lietus
nuo stiklo žaislų ir eglės šakelių blizgučiais
taip rodos prieš naktį šnarėjo birželio liūtis
kūnų mergaitės nuogos sėdinčios ant ežero
kranto ir buriančios iš akmenukų likimą —

nematė savęs nes ežeras buvo lietaus
nugintas tolyn kaip ir mergaitės likimas
nes ji nepajuto kad aš ją matau ir galvoju
kas dieną jos trapų paveikslą žudyt atmintim

deja taip ir buvo deja taip yra ir šįvakar —
pro džiazo geltonį ir dūmų melsvas aureoles
prasimuša rožinės spalvos ant mėlyno ežero
delno —
aš sėdžiu toks mažas ant savo pernykščio balso
buveinės nejausdamas žudančio praeivio žvilgsnio

o laikrodis valandai balsą suteikia ir nukryžiuoja
nutyla nutyla nutyla lietaus prisiminimai
dvylikta valanda dar bando suinkšti lyg šuo
tačiau apanku apkurstu ir jau nieko nejausdamas
į kitą save išeinu

NUOVARGIS

sulysęs nuo bado ar
liūdesio-džiugesio permainų
einu aš dabar
ir į kitą pavidalą pereinu —

griežti akiniai:
akys nuo stiklo nutolusios
ilgi sakiniai
pasislepia sielos atoluose

III

SŪNAUS PAKLYDĖLIO SUGRĮŽIMAS

Suklupusi ant beprotybės slenksčio motina
bučiuoja erdvėje prikaltą sūnaus portretą
nėra dievo tik dailininkas kuris nutapė galvą
bet dailininkas kuris nutapė galvą nėra dievas

ir bučiniai išlydo dažą ir lūpos smelkiasi
į lūpas
kaip peteliškė plakasi į stiklą banguojantį
erdvėj
kažkur toli užtraukia giesmę tėvas
skambučiai gaudžia lyg bažnytiniai varpai

jais skambina visi kurie staiga atsiminė
kad dingęs be žinios neskambina varpais
ir tėvas gieda dar tikėdamas kad jo giesmė
užgoš varpus ir nuskambės visatoje signalas SOS

ir motina ir tėvas visi kas netylėjo
apako nuo tamsos jau nebematė nebematė
vienas kito
tapytojas užmiršo nutapytą galvą
ir viskas susiliejo į nervingą spalvą

bet motina bučiuoja lūpas kurios pradėjo šilti
akis kurios jau ašarom sruvena
sulysęs tėvas baigė giesmę nes siela nebežino
žodžių
visatos balsas užgožė pasaulio klyksmą

ir iš portreto nužengė sūnus

SUSKILUSIŲ AKINIŲ NAKTIS

Jį mušė dviese naktiniam traukiny.
Jis nesigynė, tik garsiai šaukė.
Ir ką galėjo pasakyti, jei mušė dviese
tuščiam naktiniam traukiny...

Jis šaukė garsiai, dejuodamas-dainuodamas.
Jo akys kiaurai vėrė mane,
o aš, savo suskilusiu kūnu
drebėdamas, jam spaudžiaus prie akių...

Jie dviese jam
per-galvą-per-kojas-per-galvą-per-kojas...
VAGONAS LYG NEREGIO SAPNAS
Aš nukritau, ir jis iškart suklupo. O jie nuėjo
į tualetą nusiplauti rankų!

Jau traukinys sustojo ir durimis pasakė
visiems girtuokliams ir žmonėms: labanaktis...
Taip jau buvo įpratęs daryti kasnakt.
O aš gulėjau, kol gulėjo jis...

Jis nerėkė, tiktai dejavo. Aš krebždenau
kažkur jam po kojom,
bet jis, deja, manęs nematė...
Sunkiai atsikėlė, surišo plaukus juosta,
skausmingai atsikrenkštęs
IR DAR KAŽKO PALAUKĘS,
žengė linkui durų ir užmynė ant manęs...

Tada aš suklykiau, kiek leido mano skilę rėmai,
ir jis nustebęs pažvelgė žemyn,
nusišypsojo,
pabučiavo
mano sudarkytą kūną ir tarė:
— LABANAKTIS, NAKTIE...

ELEONORA

Bliuzas

Sušalęs žiūrėjau į sustojusį troleibusą
atsidarė durys ir išlipo Moteris dažytomis
lūpomis
dažytais plaukais ir skruostais
išlipo aštriai kaukšėdama aukštais batų
kulniukais
ir sušalęs jutau kad tas aštrus garsas sutampa

su mano širdies plakimu
ko-dėl-ma-no-šir-dis-lyg-mo-ters-ba-to-kul-nas?!
ji ėjo link manęs šypsodama
o dieve dieve tai buvo ji — Eleonora
mes nesimatėm neatmenu gal dešimt metų
ir po tiekos metų
ji ėjo link manęs
ir tartum pavirtau aš į kefyro butelį kurį
išgėrė valkata ir paliko
gražiai pastatęs gatvėj
bet tam tuščiam kefyro butely dar liko
kažko priskretę ir tai
kas liko garsiai plakė plakė plakė
aš pavirtau į tuščią butelį kuriam priskretus
daužėsi širdis
o ji Eleonora priėjo prie manęs nusišypsojo ir
tarė kažkam
už mano permatomos nugaros brangusis sveikas
ar nepažįsti
ir aš norėjau subyrėti iš pavydo kad ji Eleonora
aistringai
žiūri kiaurai pro mano akis į akis tam kas stovi
už mano nugaros nemandagiai tylėdamas
o ji Eleonora žengė linkui jo
ir atsirėmus į mane
pravirko
ir tuo metu aš vos pasisukau bet dieve
man už nugaros
niekas nestovėjo
Eleonora, Eleonora — — — — — — — —

RYTMEČIO VAIKAS

Mažutėlis pranašas vaikščiojo po namus
rankoje laikydamas didelę vaškinę žvakę
ir padeginėjo šaltas žmonių širdis
mažutėlis pranašas apėjo visą miestą
užlipo ant aukšto tilto džiaugsmingai
atsidusdamas
užgesino žvakę ir pažiūrėjo į dangų
virš miesto sutvisko raudona pašvaistė

MIRAŽAS NUŽYDĖJUS AGUONOMS

Prie kelio smuklė ne smuklė
kaip dūzgia plaučiai išdžiūvę
išgerti ko nors užeinu
pasiūlo arbatos — geriu

gurkšnoju ją karštą ir karčią
kaip sunkias lašai į plaučius
o dieve palaimink šią karčemą
jei ne raštu nors žodžiu

ligotų akių mergaičiukė
prisėda ir šypsosi švelniai
už krosnies kvatojasi velnias
pavirtęs į juodą kačiuką

mergaitės pakeltas sijonas
atidengia plyštančias kojines

mergaite klausykis simfonijos
vėjelio-kišenių tuščių

tave aš vadinsiu Aguona
mane apsvaigina jų kvapas
ir šoku beskausmėj agonijoj
kaip šoka bedievis ant kapo

svaigiagėle tiek prikalbėjau
užmirški mane mano kalbą
užkeikiu tave kelio vėju
kuris nesuprantamai kalba

— — — — — — — —

žygiuoju į kelią nuplauti
apkartusios sielos kartodamas:
dievuli kaip žydi aguonos
raudonai mane apraudodamos

SAPNO CIKLAS

1

mano namai pilni pelenų —
mano žodžių pilkumo

kai groja džiazo plokštelės kai mes
patys bandome svinguoti žodžiais
judesiais ženklais kažkam nepatinka

nes jie nesupranta gyvenimo džiazo
sukūrę tylius karamelinius šlagerius

mano namai pilni mudviejų bliuzo
nes mes per jauni dar taisyklių kūrybai

2

į ką panaši ši degtukų dėžutė
ir į ką panašūs mes šiai degtukų dėžutei

tai buvusi sąjunga kadaise
suskaldyta žaibo iš maišto dangaus

todėl daiktai mus suvokia kaip daiktus
ir laiko nelaisvėj beliepsnių degtukų erdvėj

3

vėjas skylantis nuo kūnų praeivių
jie galvas nulenkę jo atsiprašo
tačiau nusispjaukit nes niekam nerūpi
jūsų lyriškai tylūs tik sieloj — atleisk

(bičiuli už ką tu man šitaip —
išpyliau tau vyną į veidą

abipusės klaidos abipusės klaidos
sujungia tiesas ir melus į sprogimą

šimtąkart pakartojau sapne
vieną kartą maldauju — atleisk)

dieve dieve mes turime repetuoti
nekliudyk mums repetuoti
atsiprašymų pasisveikinimų tiems
kuriuos mylime ir tiems kurių ne

nekliudyk man ištart viso gero

4

jau dvi savaites vaikštau sapnuodamas
sapnuodamas pelenais
kurių pilni mano namai

jeigu nori aš galiu paversti tave į Pelenę

peleniai plaukai pelenės kišenės
ir lūpos ir akys pelenės
širdis — peleninė?

5

aš rašau tau laišką galvoj traukinio ratai
iškalena bravūrišką tekstą raidėm
kurios švinu alsuoja ir alina logiką

kas dieną kas dieną
tarp sienų aš sėdžiu
suspaudęs galvą delnuos

šiąnakt mėnesiėna
išeisiu lydėti mėnulio į upę
praeiviai galvoja: nelaimė

nelaimė išdurtu žvilgsniu atsakau
o kas tai yra?
niekas negirdi bet juokias

o gal ir gerai kad negalim ištarti
tai ką suvokia kūdikiai ir mirštantys seniai

kai dar nemoka kalbėti
kai jau nebemoka kalbėti

6

muzika muzika pelenų spalvos instrumentai
juos apgaubia rūkas nupilkę šešėliai vėsoj
svinguodami glosto mergaitę kuri juos pažino

7

suveltas lyg siūlai tos deivės o dieve
beprotiškos meilės paveikslas —
geltoni ir šiurkštūs plaukai
o akys — jų mėlyje skęstama
ir lūpos juslingos ir jautrios kaip siela
deive deive

dieve dieve
deive dieve
ką tu darai su manim išdeginus skylę
tylumo apsiauste pelenų apsiausty
negaliu vien tylėti
                    tylėti
                              tylėti

8

pelenais užsitraukus žaizda neužgyja
kaip mažas ir piktas vulkanas
aš jau sugrioviau devynias pompėjas

ar girdi kai sakau:
viskas garsu kaip rakštis akyje
viskas tylu kaip vulkano nirvana

9

glausti ir glausti tave
globoti nuo savo piktumo
kaip džiazas nutrūksta sapne
taip balsas nutolsta nuo sielos
lyg plaustas nuo ežero kranto
lyg medis su vėliava riksmo
raudonų gėlių neraudonio

SANDALAI ANT ŠVENTYKLOS LAIPTŲ

Harė Krišna Harė Krišna
Krišna Krišna Harė Harė
Harė Rama Harė Rama
Rama Rama Harė Harė

Iš paskos bėga apiplyšę indų vaikiščiai
tarpdury
stovi madona su kūdikiu ir tašku ant iškilios
kaktos
gatvėmis išdidžiai vaikšto stovi guli baltos
karvės
o paliktos šlepetės ant šventyklos laiptų
primena
apvytusias gėles ant širdžiai brangaus
žmogaus kapo

Gange maudosi visos Indijos elgetos
trokšdami amžinos palaimos
tepasi veidus šventuoju mėšlu kūrena laužus
išvykusiųjų kaulais
ir nepyksta ant išsigandusių svetimšalių
rūksta salsvi dūmai
kvepia jais šlepetės ant šventyklos laiptų
kvepia jais
prakaituota žemdirbio kakta ir nenori pamiršti
šio kvapo —
perki smilkstančias sandalmedžio lazdeles
kad ir po daugelio metų galėtum akimirkai
sugrįžti

ar atvažiuoji ar išvažiuoji šviečia
atkištų delniukų saulės
ir praviros burnos kartoja vieną ir tą patį žodį
kurio
neįmanoma užmiršti bet juk tu nekaltas
nekaltas nekaltas
palik savo sandalus ant šventyklos laiptų
juos priglaus kas nors prie krūtinės

DVIESE VEIDRODYJE

Mačiau save berašantį ant sienos Adomas
plius Ieva lygu
mačiau save imantį veidrodėlį ir saulės zuikučiu
nutrinantį
nuo sienos užrašą nes nežinojau kam lygu po to
mačiau save
besistebintį kad veidrodėly vietoj savo veido
matau ADOMAS

mačiau mergaitę prieinančią artyn atsiprašau
kiek dabar valandų
mačiau save jai rodantį ne laikrodį o veidrodį
ir ją nustebusią:
kaip čia yra jame matyt ne mano veidas o
vardas IEVA
taip jau yra sakau jai švelniai ir einame toliau
apsikabinę

VILNIUS — VENECIJA

E.

Sodas kur vakare
atrakcionų nebėra
tik tartum kūdikis sūpuoklės
virkauja prabėgusios dienos
ir tu ir aš —
laimingi dviese
keista šviesa
tamsoj žėrėsim
o spurdančios lūpos —
paukštuko sparneliai
lėtai plasnos
ir atsiplėšti negalės
nuo mūsų
žemiškų veidų

VAIDILUTĖS MĮSLĖ

visa tai atsitiko sekmadienį
dūzgiant šeštadienio nuodėmei
kai sėdėjau trečiajame sienų kvadrato kampo
ir tada tu mieloji paklausei
kas yra džiazas
ir tau atsakiau
džiazas — jei mirsim rytoj — šiandieną gyvensim

o dabar jau kai tavo plaukai
pavirto šviesiais
nesušukuojamais šukų dantim
tik rankos geltonas upes
supins į kūno lygumas
ir tu suvirpėsi lyg popieriaus lapas
pjaustomas jausmo ir pirštų eilėraščiais

būtinybė mylėti ir neišmylėti —
tu neišmylima
nes begalinė esi
tu sėdi nuoga sukryžiavusi kojas
pirmajame mąstymo lauko kampe
o manęs ten nėra tačiau bus
ir lauke prasidės abejotinos meilės karai

nes kiek kartų keiteis
visada tu sėdėjai pirmąja
pirmajame mąstymo lauko kampe
vis nuoga
šiurkščiaplauke moterie
laukianti savojo vikingo

LAUKINIS PRADAS

Deja, tu nelauki, tačiau aš, galingą
vaizduotę įjungęs į tinklą jutimų,
tave grąžinu į tenai, kur mylėjomės
dieną ir naktį, vakarą — rytą...

Dabar tu, mieloji, neatsipirksi
švytėjimu kūno, karštais bučiniais,
dabar pasmerkta tu esi, mylimoji,
šėtoniškai meilei, kurioj gali žūti.

Ir štai tu jau čia: kvepalai
dvelkimu iš Paryžiaus jau pranešė, —
tu atvykai, ir tave aš matau,
ir piktdžiugiškai viepiasi lūpos:

pražuvai, mylimoji, sudegsi glėby,
kuriame vietoj oro — jėga ir siera...
Ak, tavo laisvos apsunkusios krūtys!
Aš glostau, aš kandžioju jas, — glamonės,
kai žmonės iš proto išeina į aistrą.

Bet aš ne žvėris, aš pašėlęs žmogus, mylimoji:
aš panirsiu į tavojo kūno gelmes ir į sielą...
Aš jau nyru, o tu aimanuoji iš laimės.
Ši meilė iš keršto karšta. Laimėjau,
nes tu palaiminga kaip aš!

MIGLOTAS

Migloj įklimpęs, šąlantis keleivi,
ko troškai tu, kurs gatvėje raudojai,
matydamas juodam danguj raudoną
mėnesį, panašų į keiksmažodį lemties, —
ko troškai tu, virpėdamas vidur nakties?

Naktis yra graži vienatvės forma,
o tu, taip raudantis, esi jos turinys.
Ko troškai tu, kai siautė štormas?
Juk tu esi laivelis vyno butely...

Koks kalinys tenai tave įkalino,
vargšeli, meilės jūrligės nualintas, —
koks kalinys, išniekinęs idėjas,
tave į butelį nakties sudėjo
ir kaustančio vandens vidun įliejo?

Mielasis mano, tu esi apgautas, —
bandyk mažėti ir laisvai išplaukti
pro stangrų-siaurą butelio kakliuką.
O jei vaizduotės jūroje pritrūko,
kartok lyg mankštą: aš — mažiukas...

Apgauk ir tu tuos kalinius, įkalintus
dienos kalėjime už džiugesio tuštybę.
Pagirk jų neįmanomai subtilų talentą,
užgimusį tarp baimės ir tarp nuobodybės.

Nes tai, ko trokšti tu raudodamas,
yra tiesa, tiesia ranka nerodoma.
Užmiršk — ir vandenį, ir kalinį, ir butelį,
numirk vaizduotėje — tai būtina:
išėjęs savo noru — būsi laisvas...

VISIŠKAI NEATSIMENU GRAIKIJOS ARBA EILĖRAŠTIS KURĮ GALIU UŽRAŠYTI KASDIEN

visiškai neatsimenu Graikijos
valgydamas graikiškus riešutus
lietuviškoj smuklėj kur valgoma duona
ir ąžuolo sienas sprogdina alus
(nežinau ar yra tokios smuklės
bet manykim — įmanoma)

visa tai kas žlugdo moralę ir gali
išvystyti neigiamus kompleksus
lig nuodėmingo nuogumo
visa kas vadinama
senamiesčio architektūra
Gedimino kalnu ir bokštu
Ir Bokšto laikrodžiu kuris suvienija žvilgsnius
visa kas gali sugriūti ir plyta nuo stogo
užtrenkti mane lyg duris
(o plyta iš rankų nuo stogo —
tai ženklas abipusės baimės)
visa kas vadinama vyriška ir moteriška lytimi —
praeiviais
kurie labai greitai vienas kitam dovanoja vardus
(Eitu Akiniuotas!)
visa kas įvardijama žvelgiant į laikrodį
tačiau ne į laiką —
visa tai atsitinka senamiesčio gatvėj naktinėj

kur rodosi klimpsta ir kojos ir grindinio
akmenys —
toks rūkas net veidas ištinsta vėsoj

chuliganų švilpimas pirštų švilpyne
pralinksmina šunį praeivį išgąsdina —
jie bėga skirtingom kryptim
o tai visiškai man neprimena Graikijos —
tad būk savo vietoj kai gliaudai
graikiškus riešutus lietuviškoj smuklėj

KAIP IR VISADA

kai širdį į skutus teisybė plėšo
ruduo ateina kaip ir visada
bet pamatai jį tik tada
kai pajunti ir supranti
kieno tarnu ar juokdariu esi

o lapai! lapai plaikstos medžiuos
tarytum vėliavėlių skiautės
ir tu matai ką jau esi praradęs
nes negali savęs apgauti

skaitai eilėraščius ir liūdna
kad šitaip įklimpai į liūną
iš jo neišvaduos nei darbas
nei meilė kurioje pavargęs
„lietus barbens į karo būgnus"

į horizontą veržias paukščiai
tarytumei valingos asmenybės
ar aš ilgai to skrydžio lauksiu
į liūną liūdesio įstrigęs?

juk niekas nepadės švariam išeiti:
nei žodis nei knyga nei kumštis
tačiau širdies spyruoklė kaista
ir liūdesio šunelis unkščia
nes aš darau daugiau nei leista:

sukuos dangaus ir žemės karuselėj
bet ne arkliukai o afišos sielos
išlaksto į šalis nuo greičio
...ir štai dabar jėga ateisiu

kartu su rudeniu mes griausim
griuvėsius, kelsime puotas
o tuos kurie mums bus geriausi
palaiminsim laiku po to
išeisime mylėti moterų ir priešų

JUDĖJIMAS I

Kai siela tamsoje išvysto greitį
ir mintys ilgesio aplanko,
tu neliūdėk prie aklo lango,
tik įsimink pavasario paveikslą,
kartok jo džiugesio eiles...
Nešauk apakusio manęs,
nes ir nekviečiamas ateisiu.

Tarp mūsų virpčios geismo stygos,
ir žodžiai užvaitos įstrigę, —
taip aplankys mus tylos keistos.
Tu tapsi meile — kūno judesys
išduos, kas tu dabar esi,
ir kambarys pavirs paveikslu,
kurio mes niekad neužbaigsim.

JUDĖJIMAS II

Šita meilė tamsoje kur užpūstos žvakės
šita meilė tamsoje — tai šviesa skaistesnė
kai kūnas tavasis
pavirsta į dvasią
kurią glamonėju tamsoj tamsoje kurioje
prieš porą akimirkų užpūčiau žvakę

kvapai tamsoje tavo kūno mane apsvaigina
kaip vynas — sūpuoklės — kilimas

tokia mūsų meilė — užmirštant kovas ir
nelaimes
tokia tamsoje mūsų meilė
kai kūnas tavasis
pavirsta į dvasią
ak, ta aistra, ak, tamsoje toks pasaulis skaistus
ak, tie kalnai ir tos jūros, tos džiunglės
ir dykumos tos!

GIRTA FORMA

Saulei

Užmiršęs logiką, mokyklą ir namus,
klausau, ką šneka mano rankos:

...toli, toli už horizonto kranto
ir už dangaus, kiek mes suprantam,
yra mūs meilė... Ir ji valdo mus,
įbrėždama dar būsimus veiksmus.

Ir jau matau, kad, pasilenkęs
prie tavo skruosto, judinu žodžius,
žoles, mėnulį ir keistus medžius,
suspaudęs jausmą — stangrų lanką:

toli, toli už horizonto kranto
yra vaikai, mėnuliai, medžiai,
nes mumyse taip skaudžiai plečias
pasaulis tartum gyvas randas...

Tu nebijok: nesu aš pranašas,
kuris kelionės baigtį praneša.
Bet randas jau many, ir kraujas
klaidas iš ateities skalauja...

...toli, toli, kur blaivas protas
negali mandagiai paliesti tikslo,
sudaužo ateities spalvotą stiklą
girta ir nesuvaldoma vaizduotė:

toli toli — už horizonto kranto,
yra mūs meilė, ir ji valdo mus...

AKTORIUS

aš vaidinau ir mylintį ir mušantį
ir neapykantą ir meilę vaidinau
ir vaidinau pasaulį dūžtantį
ir žmones į spektaklį vadinau

kvėpuodamas harmonijos idėja
aš vaidinau ir žmogžudį ir dievą
aš vaidinau ir atpildo nelaukiau:
ne žodžiai iš širdies — širdis iš žodžių plaukė

ir jau dabar kai rodos kūnas tuščias
kai rodosi turėčiau susigūžti
sakau jums: pilkit vyno man
bekraujį tęsime vaidinimą!

DAINELĖ ROLANDUI MOSĖNUI

tartum sieliai sielos upėj
plaukė žodžiai iš mūs lūpų
sielos rudeniui paliepus
užsidarėme palėpėj

užsirūkėm cigaretę
ir pradėjome vapėti

apie moterį-mergaitę
apie gerą sausą vyną
apie tai kas mus kankina
ir nereikia niekur eiti

RĖMAI TUŠTUMAI

I. EILINIS

Kai pasisotinu, atrodo, nieko nebereikia:
nei vyno, nei tėvynės, nei mergaitės.
Sotumas kūno užgesina proto
pretenzijas į sielos pažinimą,
ir nieko nebenoriu, tik miegoti
ir susapnuoti laimę gryną.

Ranka išjungia ryškią lempą,
ir kūnas priešininku tampa.

Prasideda nervingas šaltas karas:
raumuo ir žodis grumiasi ant slenksčio,
nes kūnas nebegali nusilenkti
aistringai metafizikai košmaro.
Bet skaidos skaidulos ir skiemenys:
kareiviai skirstosi. Kariauju vienišas.

II. DVI METAMORFOZĖS ŽYDINČIŲ AGUONŲ PIEVOJE

Gėlių šviesoj sėdėjom dviese.
Aš pasakiau: — Ilgai sėdėsim!
Bet jis (pakvaišęs numizmatas)
pasakė, kad nereiks ir metų,

kai vienas kažkuris iš mūsų
pavirs, na, pavyzdžiui, į musę!

Kreipiaus į pievą, garsiai nusijuokęs:
— Aguonos, įkvėpimo duokit!
Gėlė padarė reveransą! —
Tai buvo paskutinis šansas...

Sukūręs psichodelinį sonetą,
aš pavirtau į žalvario monetą.
Bet net pakvaišęs numizmatas
gėlių šviesoj manęs nematė!

III. PROVOKACIJOS VARIANTAS

pigių provokacijų mugėse
išsekintas žlugdančio džiugesio
save provokuoju nelaimei
sugundytas liūdesio laisvės

paskambinęs savo princesei
kurią taip myliu ir mylėsiu
sakau jai: klausyki mieloji
tave palieku nes meluoju

jos ašaroms laimę įkvėpus
sakau kad nereikia liūdėti

nereikia liūdėti nes viskas
kaip gatvės praeivis praeis

IV. VODEVILIS

...Atėjo nuobodus skyrybų laikas,
gražiai paprašęs viską baigti:
— Prašau rankas paspausti viens kitam
ir atsiduoti man — dievų skirtam.

Jūs pernelyg ilgai mylėjote viens kitą,
tačiau silpnesnis neišlaikė ir iškrito
iš įvykių tolimesnių raidos.

Tačiau mieloji mano mylimoji
čia pasirodė moterim-heroje:
kartojo meilę kaip gyvenimą toliau,
kol nuobodus skyrybų laikas pagaliau

pavargo laukti ir neatsisveikinęs išnyko.
O mes žiūrėjom į peizažą nykų
ir banaliai kartojom „niekados"...

O. SROVĖ

Fontanu, srove raudona
išsiveržk iš tos erdvės,
kur odą tau nulupa žodžiais:
daug tenai tau prižadės,
o po to gražiai pražiodys. —
Vynas, metafizika, kvailystės,
negalia iš jų išlįsti
ir kikenimas šėtono...

Išsiveržk iš tos erdvės, —
išgerk proto taurę ledinę,
ir žodžiai tušti nudardės
į žodžių
tuščių
sąšlavyną.

JEI TIKI, KARTOK

...karveliai sutūpę ant stogo burkuoja meilės žodžius
meilės žodžius vis tuos pačius juk ir mergaitei
nepasakysi kad myli niekaip kitaip kaip myliu...

MORIARTIS

1

Apsvaigus nuo džiazo ir marihuanos
beprotiško dievo kompanija sėda prie stalo
ir groja dainuoja kiekvienas skirtingais balsais
tai ką girdėjo ką matė ką jautė
nebylių choras nebylių choras
užgieda nes gėda tylėti

kai vienas nuo stalo pakyla
ir inkšdamas — — — nykščiu parodo atgal
visi atsisukę tarp durų išvysta tik šviesą
bet niekas nedrįsta pasiūlyti viskio
ir nebylių choras nebylių choras

šviesa prisiartina ir klausia moriarčio
o dievo nebėr — jis inkšdamas
nykštį nuleidžia ir suvapa:
kuriems velniams sustabdžiau šviesą?!

2

ir traukinio vagonai lyg pragaro vargonai
jie nešaukia save our souls
bet išprotėjęs prometėjas pirmyn atgal
pirmyn atgal
savimi valydamas vargonus

3

jie žaidė lig pat ryto kauleliais
trim kauleliais iš dievo amputuoto piršto
dievas išėjo į žemę
dievas išėjo į dangų
(moterys jazz ir moterys sex
ar mums pasiseks ar mums pasiseks?!)
jie žaidė lig pat ryto trim kauleliais

iš dievo amputuoto piršto
ir trys kauleliai susidėstė į vieną raidę
K

4

apiplyšęs nykštukas iš dulkių
pasidarė batus ir išėjo
į kelią — balsuoti
už meilę

PAPRASTAS

Pavasaris, ir tu pusiau rūke
klajoji dieną-naktį, o tarp jų
išlaisvina sielą galinga aistra,
kai kūną paliečia žavinga ranka,
kuriai pasipriešinti trūksta jėgų.

Ir bunda netyčia, tačiau tavyje
žvėris sąmoningas, nes mylintis...
Kažką tu šnabždi, šauki dar kažką,
tačiau nusileidžia ant lūpų ranka,
į meilę uždraudžianti gilintis.

TURINYS

I

II

III

Rudokas T. A.
Ru 39 Labanaktis, naktie: Eilėraščiai.— V.: Vaga, 1986.— 79 p.— (Pirmoji knyga).

Pirmoje T. A. Rudoko eilėraščių knygoje dominuoja ironiškas meditavimas — aistringas gyvenimo pažinimo troškimas ir noras pirmuosius savo įspūdžius naujai, nekonvencionaliai interpretuoti. Sekdamas džiazinėmis improvizacijomis, didelį dėmesį skirdamas žodžio skambėjimui, poetas kuria laisvos, verlibriškos ir gana asociatyvios formos eilėraščius.

R $\frac{4702360200—052}{M 852(08)—86}$ 98—86

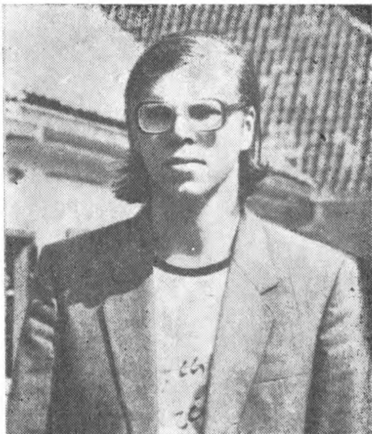
BBK 84L7-5
L2

Томас А. Рудокас. ДОБРОЙ НОЧИ, НОЧЬ. Стихи. На литовском языке. Серия «Первая книга». Издательство «Вага», 232600, Вильнюс, пр. Ленина 50

Tomas A. Rudokas. LABANAKTIS, NAKTIE. Eilėraščiai. Redaktorė A. Jurgutienė. Dailininkas K. Paškauskas. Men. redaktorius R. Tumasonis. Techn. redaktorė G. Ramanauskaitė. Korektorė J. Barcienė

IB Nr. 4458
Duota rinkti 86.01.02. Pasirašyta spaudai 86.03.10. LV 12055. Leidinio Nr. 11745. Formatas 70×90[1]/32. Popierius giliaspaudinis. Garnitūra „Baltika", 9 punktų. Iškilioji spauda. 2,9 sąl. sp. l. 3,1 sąl. spalv. atsp. 2,5 apsk. leid. l. Tiražas 3000 egz. Užsakymo Nr. 3643. Kaina 30 kp

Leidykla „Vaga", 232600, Vilnius, Lenino pr. 50
Spaudė V. Kapsuko-Mickevičiaus spaustuvė, 233000, Kaunas, Lenino pr. 23

TOMAS A. RUDOKAS GIMĖ 1966 M. VILNIUJE. MOKĖSI VILNIAUS 22-OJOJE VIDURINĖJE MOKYKLOJE IR 8-OJE VAKARINĖJE VIDURINĖJE, KURIĄ BAIGĖ 1985 M. ŠIUO METU GYVENA VILNIUJE, DIRBA NEETATINIU KORESPONDENTU „VAKARINĖSE NAUJIENOSE". DEBIUTAVO 1980 M. „LIETUVOS PIONIERIUJE".